

# اِسْتِغْنَا

نومرو ۱۹

بِخَشَنَه

۲۱ کانون ثانی ۱۳۲۴

## معاهدات

۱۴

## فرانسه قایتولاسیونلری

۱۰

۴ — اليوم مرعی اولان احکام

ممالک عثمانیه ده فرانسه تبعه سنک تنفیذ و صایاسی و تروکانی اموری قونسلوسلرینه عائد. ۱۱۵۳ قایتولاسیوننک ۲۲نجی ماده سنک ایکنجی فقره سنده فرانسه قونسلوسلرینک بوخصوصده کی صلاحیتلری تصریح اولمشدر : «فرانجه لوردن یری. . . واکر مرد اولسه اثواب و امواله کسنه دخل ایتیه کیمه وصیت ایدرسه اکا ویرله اکر وصیتسز مرد اولورسه قونسلوسلری معرفتیه اولرلو بولداشته ویرله یت المالحیلر و قساملر دخل ایتیه.»

«اموال» لفظی مطلق بولندیغندن منقول و غیر منقوله شاملدر. قایتولاسیونلرک ویرلدیکی زمانلرده اجنبیلر مملکتتمزده استمالک حقنه مالک اولدقلرندن ماده عهدیه ده کی «اموال» دن مقصود اموال منقوله در . ۱۸۶۷ سنه سی جزیراننک اون سکزینه مصادف ۱۲۸۴ سنه سی صفرینک یدینده نشر و فرانسه طرفدن ۹ جزیران سنه ۱۸۶۸ تاریخده قبول و امضاالان «استمالک املاک پروتقولی» نک برنجی، ایکنجی و دردنجی ماده لر ی موجبنجه دول اجنبیه تبعه سی ممالک عثمانیه نک اراضی حجازیه دن ماعدا هر طرفنده تبعه عثمانیه کی بشقه بر شرط تحتنده اولیه رق انلرک بوخصوصده تابع اولدقلری نظامات و وظائفه اتباع قیدیه داخل خارج مدن و قصبانده تصرف املاک حقوقندن استفاده ایتمه قبول اولندقلرندن املاکلرینه عائد کافه خصوصانده تبعه دولت علیه نک مکلف اولدقلری شرائطی ایفایه مجبور اوله جقلر و بموجبورینک نتیجه مشروعه سی اولمق اوزره املاکک تصرف و انتقال و فراغ و استقلاللی حقنده حال جاری و استقبالی جریان ایدمک اولان قوانینه اتباع ایدمک و بر اجنبی وصیت ایله انتقالی و هب سی مجاز اولان املاککی وصیت

و هبه اتمك صلاحيتنه نائل اولوب هبه ويا وصيت اولنميان ويا خود هبه ووصيت صلاحيتنه قوانين دولت عليه نك . مساعی بولنميان املاك متروكه حقنده نظامات موضوعه دولت عليه اجرا اولنه جقدر . شواحكم نظاميه بئاء بر فرانسه لونك وصايسي املاكه متعلق اولديغنده پروتوكول قبودينه اتباع اولنه جنی كی متروكانك قسم غير منقولى حقنده دخی قوانين عثمانیه حاكمدر . بواسيابدن ناشی ذكر اولنان ماده عهدیه دهکی وصیت وركه خصوصاً سنده قونسلوسلرك صلاحيتلری محدود قلمشدر .

ماده دهکی «اول» كلمه سيله هاكي «بولداش» . اشارت ايدليكي مجهولدر . متن اصلیده دخی بو اشارت واری؟ سيلميورز .

قايتولا-سيونلرك مطبوع ومعلوم اولان كافة يكدیكر بدن استساخ ايدلش شيلدردر . بز ذكر اولنان متونی ۱۲۹۴ سنه سنده «مجموعه معاهدات» ناميله بش جلد اوزره ترتيب وطبع اولنش اولان كتابدن اخذ ودرج ايدیورز . برنجی جلدده مندرج «اخطار مخصوص» ده «قايتولا-سيونلرك صورت صحیحه رسمیه لری خارجیه نظارت جلدیه سی جانبندن اعطا بیورلش اولدینی» سويلنيور ايسده بوجمعه دهه باشند باشه كوردیكمز سهولر . خطالر . نقصانلری ترد و شهلره الفا وديكر صورتلره مقایسه و تطبیقه سوق اتمكدن خالی اولمور .

مجموعه بی ترتيب ایدن ذوانك شو اخطارینه دییه جكمز یوغیسه ده متن مطبوعك متن اصلی ایله قارشیلادیر لمسند و بعده پرووالرك تصحیحخنده دقتسز بولمدينی آثاريله عیاندیر . ۲۲نجی ماده نك بحث ایلديكمز فقره سنك فرانسیزجه متن معتبرینه باقديغمز ده شو عبارته بی کوریورز : (S'il meurt sans testament, ses biens seront donnés à ses compatriotes) اموالی همشهریلرینه و بریلر جکدر . «کوریلیورکه فرانسیزجه متنده همشهریلر ویا وطنداشلر مخصوص دکدر . ذاتاً اوله مازدی . «اول» ایله «بولداشته» کلمه لری اره سنه قونلش اولان «رلو» کلمه سفی ده اکلامیورز . کلامك اعمالی اهلانیدن اولی اولمی قاعده سنه و مکتوبات عتیقه ده بر «راو عاطفه» نك معطوف علیهی بولمی ایچون صحیفه لر

بویجه رجعت لزومنه بناءً مباحوث عنه اولان فقرهیه تقدم ایدن ماده لری اراشدیردیغمزده فرانسهیه اشارت ایدن کلمه تصادفی استدیکنز جهتله «اولرلو» ن مقصدک «فرانسهلی» اولسی محتملدر .

۷۵نجی ماده عثمانلی صولرینه کی ایشلتمک و ممالک عثمانیهده تجارت ایتک حقی احراز ایدن فرانسرلر ایچون طولایسیله یک طبیعی و بسیط برحق بیان ایدرکی کورونیور ایسهده بوحق حقوق دولجه مردود اولدقدن بشقه دولتمزجه معترض فیهدر . دینیورکه «دولت علیه مک اهل اسلام ورعایلی ممالک محروسه م اسکله لرینک بریسندن آخر اسکلهیه نقل ایلیمک ایچون فرانجه سفانته تجارت متعلق اشیا وضع ایدلدکده ممانعت اولمیه» شوندن «قابوتاز حق» استخراج ایدیلورکه اوزون وهنوز حل اولنهماش برمسألهدر . قابوتاز بر دولت ملکی داخلنده بر اسکلهدن اشیا تحمیل ایدرکینه اومملکتک دیگر اسکله سنه یاخود اسکله لرینه نقلیات اجراسی دیمکدر . قابوتاز بر ساحلده یا کورفر ایچنده لیانلرده وقره صولریله معین و محدود بر دأره داخلنده اسکلهدن اسکلهیه اسفار قصیره صورتنده اولورسه دکرده اصنافلق دیمک اولهرق تبعه محلیه منحصر طوتیلور وبومعناده «کوچک قابوتاز» نامنی آلیر . «بیوک قابوتاز»، مناقلده مستعمل اولان یلککنلی ویا بخاری وسائط متنوعه مک جسماتیه برابر چیقدقلری واک صوکره واردقلری لیانلر ارسنده مسافه بعیده بولان و متعدد دکرلردن کچرک سواحلدن زیاده اوزاقلاشان و اوزون سفرلر یایل مراکب بحریه مک اسفارینه اطلاق اولنور . قابوتازک هرابکی نوعی قوانین و نظامات ویاخود معاهدات تعین ایدر . مثلاً فرانسهده قابوتاز نظامات مملکت ایله تعریف و تحدید اولنمشدر . بزده ایسه هیچ بر قانون و نظامزده یاخود معاهده لر مزدن برنده معرف و محدود دکلدر . بالاده کی تعریفاتی اوروبادن و بزده کی صورت استعمالدن استخراج و ایراد ایدیلور . بیوک قابوتاز صور اجرائیه اعتباریه یک چوق سوزه متحمل ، سوء تفسیره مساعددر . نته کم اوپله اولمش و اولمقددر . اجنیلر ۱۲۵۴ سنه هجریه سنده بالحققا ایله منعقد معاهده مک بر ماده سنی پارماقلرینه دولایهرق و تجارت معاهده لر نده کی سربستی

سیر و سفر حقنی توسیع ایتدیکه ایدرک بسوک قابوتاژ حقنی دعوی ایتدکدن معاداً کوچک قابوتاژ صلاحیتنده بک اعلا ال اوزانه بیلجکلرینی ادعا ایدیورلرکه طوغریسی حقوق دولک برملکت اهله بخش ایتدیکی بصلاحیت معاهداتزده مصرح دکلدرد. بر اجنبی مملکتدن برکی جبقار، صولرمزه کلیر، اسکملرمزه اوغرار، صوکره موردینه دوزکیدر. بوکی عثمانلی صولرنده کوچک قابوتاژک تعریفنه داخل اوله جق بر صورتده سیر و سفر ایتمکله برابر هایدی شو جهتدن صرف نظر ایدلم. بزده طوغوب بزده بیتن اسفار قصیره ساحلییه، اصنافلک دکرده اجراسی دیمک اولان شوکیفته، نه دیهلم؟ علی الاطلاق قابوتاژتجارتنده صلاحیت عهدیهلری الک زیاده نائل مساعده ملت معامله سنه مظهریتدن عبارت اولان یونان کیمیلرینک بالخاصه کوچک قابوتاژه حقنی مسلم هیچ بر دولت یوغیکن میاه عثمانیه صورت سیر و سیاحت و تجارتلری منوال مشروح اوزره در. یونانلیر بو وجه ایله صولرمزه کی ایشلتدیکه «آک زیاده نائل مساعده ملت» کندیلری اولدقلرندن معاهدلرنده مظهریت مذکوره صراحة مقید اولان دیگر دولتلری منع واسکات ممکن اولماز بو یوله جه مسأله عرب صاحنه دوزقالیر. نتکیم اوله در. قایتولاسیون بختلرنده قابوتاژی بوندن زیاده موضوع بحث ایتک ذاتاً ایجه مفصل یوروتیلان بو مباحثده کوزتدیکمز تناسب خارجه حقیقنی مؤدی اوله جفتدن غیر ممکندر. قابوتاژ مسأله عظیمه و مضلرینی آتیا «استشاره» صحیفه لرنده مستقلاً شرح و ایضاح ایتک اوزره ۱۱۵۳ قایتولاسیوننک مواد سائر سنه کچلم.

بن الملل مقاولاتده «آک زیاده نائل مساعده ملت معامله سی» قاعده سنه بک صیق تصادف اولنور. هله اوروپالیرک حکومات شرقیه ایله عقد ایتدکلری معاهدلرده بوقاعده اصلاً اونوتلماش و اونوتلما مقده در. بزم پایدیغمز معاهداتده دخی بواساس موضوعدر. مناسباتده بولندیغمز دولتلردن ترجیحاً برینه و یارباقچه دیگرلرندن فضله و سمیحانه معامله و مساعدیه — که بالخاصه صوکره دورک پولتیقه سی ایجابجه دواته بک ضررلی اولوردی — امکان بر اقدینی ایچون قانده لی ایسه ده قانده لی شیلرده امکان ترجیحی سبب ایلمک و برسوری دول معاهدنی.

بزه قارشو یکاره بولندیرمق کبی اسبابدن طولانی محاذیری چوقدر. ۱۱۵۳  
قایمتولاسیوننده قاعده مذکوره وضع ودریش ایدلمشدر :

«وندیکلویه ویریلان عهدنامه هایوننده مسطور اولان خصوصلر فرانجهلو  
حقنده دخی مقرر اولوب شرع قویم و عهدنامه هایونمه مغایر کسنه مانع و مزاحم  
ومتخاصم اولمیه — ماده ۲۹.»

«دولت علیه مک فرانجه دولتی سائرلردن زیاده قدیمی دوستی اولوب وجه  
لابقی اوزره کندوسنه معامله اولتیق ایچون سائر مستأمرله اولان مساعدده  
ورعایت فرانجه پادشاهنک رعایاسی حقنده دخی مرعی و معتبر طوتیه —  
ماده ۸۳.»

وندیک حکومتی منقرض اولدیغندن انکله منعقد معاهدانک قلمامسی ایجاب  
ایدردی و بوتقدیرده ۲۹ نجی ماده حکمسز مواد عدادینه کیررری . حالبوکه  
ایتالیا اتحادندن صوکره یعنی ۱۲۷۸ سنه سی بحرمنده ( ۱۸۶۱ ) عقد ایتدیکمز  
معاهده تجاریه نیک برنجی بندنده «الحالته هذه ایتالیا قرالیتی تشکیل ایدن حکومت  
ایله سلطنت سنییه میانه سنده مقدما عقد اولناز معاهدات ایله ایتالیا تبعه و سفانته  
اعطا اولنش اولان کافه حقوق و امتیازات و معافیات عهود مذکورنک اشبو  
مقاوله نامه ایله تعدیل اولنه جق اولان شرائطی بالاستنتا حالا و استقبالا تصدیق  
قلمش » اولدیغندن ایتالیا اتحادینی تشکیل ایدن وندیک جمهورتی ایله عقد  
ایتمش اولدیغمز معاهدات بوجهته باقیدر ، کذلک طوسقانه ، و سیجیلیاتین  
و ساردنیا ایله اولان معاهده لر مزدن ایتالیا قرالنی استفاده ایدر .

۸۴ نجی ماده غایت مهمدر :

«فرانجهلونک کرک ایاجی و قونسولوسی و ترجمانلری و کرک انلره تابع اولان  
تجار و اهل کارلری و کرک فرانجهلو سفاننی اعمال ایلان قیوادن و ملاحلری کرک  
رهبان و پسقیوسلری مادامکه کندو حالارنده یورویوب دوستلق مراسمنه  
و صداقت لوازمه خلل کتوره جک حرکتدن مجابت اوزره اوله لرشبو عتیق  
و جدید عقد اولسان مواد فیما بعد طوائف اربعه مذکورنک حقلرنده مرعی

و معتبر طوئیلوب مواد مرقومك مفهومانسه مفایر مقدم ومؤخر توايخ ايله امر دخی ابراز اولنورسه عهدنامه هایون موجبجه بالا عمل عملاری رفع و ترقین اولنه .

فرانسه یه و پردیکمز قایتولاسیونلرده فرانسه تبسمه سنه و بالخاصه ره بان صنفه بخش اولان مساعدات افاده ایلدیکی صرمده « کندی حاللارنده اولدجه » کی قیدلر قولمشدر . اشبو ۸۴ نجی مادهده « عتیق و جدید عقد اولانان مواد » فرانسرلرک : حتی ایلمچی و قونسولوس و ترجمانلرینک استفاده لری « کندی حاللارنده یوزویوب دوستلق مراسمنه و صداقت لوازمه خلل کتوره جک حرکتدن مجانبت اوزره » اولملری ايله تقیید ایدلشد . سفرای دائمیه ایکی دولت ارسنده مناسبات صلحیه یی بر موجب عهود حسن تدویر ایچون تعیین اولنور بومناسباتی اخلاله سعی و زردینه تعیین اولدنی دولتک حقوق و منافعه قارشو و آچیقدن آچیفه خصمانه حرکاتی اوسفیرک جلبی طلبنه محل و حق و یرر . قونسولسر حقنده دخی تصدیق مأموریت براتک استرداد ی یعنی کأن لم یکن عدیله صفت رسمیه سنک ارتق طاتمامسی تدبیرینه مراجعت اولنور . شونلر حقوق و عادات دولیه ندر . کذلک برملککنده فتنه چیقارمق ، آسایشی اخلال ایتمک کی احواله تصدی ایدن اجنبیلرک طرد و اخراجنه حکومت محلیه نك حتی واردر . ۸۵ نجی ماده ، که ۱۷۴۰ قایتولاسیوننک صوکنجی ماده سی در ، قایتولا سیونی اولکیلر کی فرمان شکندن چیقاروب معاهده حاله قولمشدر .

« دولت علیه موهبت نمودم فرانجه لو ايله مقدما معقود اولان مواد مسلمیه یی حالا تجدید و بوندن بوبله دخی ایضا مراسم خلوص ایچون بعض اقتضا ایلیان مناسب ماده لری ضم و تأکید ایتمکله فیابعد عهدنامه هایوننک شروط و قیودینه رعایت و خلافنه حرکتدن مجانبت اولتمق اوزره دولت علیه نك معین اولان اسکله لرنده و سائر اقتضا ایدن محللارنده واقع بالجمله حکام و ضابطانه تنبیهات اکیده یی حاوی اوامر علیه اسدار و ارسال و محاکمه و سجلا نه قید و اثبات اولنمه مساعدت علیه ارزانی قلنه . »



کله چک مقاله مزده اشبو ۱۱۵۳ قایتولاسیونی حقننده بعض مطالعات متممه ایرادنن صوکره سکرنجی قایتولاسیون عداولنان ۱۸۰۲ معاهده سنک تدقیقانه کیریشه جکره .

ابن الضیا

## مجلس مبعوثان مذاکرانی

۱

هیئت اداره سابقه ارکانک محاکمه سنه دایر بعض مطالعات

قایمه نک بیاناتدن صکره مجلس مبعوثانده جریان ایدن مذاکرانک اهمیت اداره مستبد وکلا و متغلبینی حقننده اجرا ایدیله چک تعقیبات قانونیه به متداریادی . بو مسئله حد ذاتنده قاریشیق و تفرعاتی چوق اولدیغندن انسای مذاکرانده بیان رأی ایدنلردن هربری بر نقطه نظر دن ، بر جهتن مطالعه و محاکمه ایتشلردر . بونده توسل اولنه حق طرق قانونیه نی تعیین ایدم بیلک ایچون اول اداره سابقه هیئت مسئول ایدلملیدر . اسباب مسئولیت نه در ؟ فصل تعیین ، نه در جهره قدر توسیع و تعمیم ایدیله چکدر . اسناد اولنان نوع جرایم اعتباریله قوانین موجوده قابل تطبیق و کافیمیدر ؟ بو جهنلر تدقیق اولنق لازمدر .

مسئولیتک وجودنده هیئت کرام اتفاق ایتشدر . مجموع آرا خلاصه ایدیلورسه بر قسمی قوانین موجوده ایله بر قسمیده مسئله نک خصوصیت و تفرعاتنه نظراً جرایم عادیده مابه التطبيق اولان قوانین و قواعددن استثنای ایدیلرک بر قانون مخصوصه حل و فصل ایدلمسی طرفداریدر . شو صروده کیفیت برانجمن مخصوصه در دست تدقیقدر .

مسلمدرکه اداره سابقه وکلا و رجال حکومتی اداره مستبد و مطلقه مأمورلری اولدقلرندن طولانی دوچار مواخذ و جزا اولمازلر فی الحقیقه حکومت عثمانیه نک مشروطیت اداره سی قانون اساسی ایله تأمین ایدلدکن صکره